

دکتر مهدی یاززاری
پاروشهر
خراسانی

دینی که به گردنت است

«مَشْغُولُ الذِّمَّةِ» از اصطلاحات عربی است که به فارسی راه پیدا کرده است و درباره کسی به کار می رود که تعهد خود را به جای نیاورده یا دین خود را نپرداخته باشد. قدیمی ها و بزرگ‌ترهای ما که حلال و حرام را بیشتر می‌شناختند و مراقبت از حق و سهم مردم را بر خود، خانواده و نزدیکانشان واجب می دانستند، از این واژه زیاد استفاده می‌کردند تا تذکر بدهندکه عمر دنیا کوتاه است و به زودی انسان باید در دادگاه الهی، پاسخگوی رفتار و گفتار خود در قبال مردم باشد. «مدیونی» همچون آواری بر سر انسان فرومی ریزد و همه حسناش را از بین می برد و اگر آدمی نتواند با عمادانه نخواهد دین مردم را بپردازد، روزی فرا خواهد رسید که مجبور می شود به سختی تاوان آن را بپردازد، پس باید قبل از هر اقدامی، تمام جوانب و پیامدهای آن را بسنجیم تا از روی کبر و غرور، سوء نیت و خشم یا به خاطر منافع و مصالح خویش، حقوق دیگران را ضایع نکنیم یا اینکه برخود واجب بدانیم قبل از سخن گفتن به اصطلاح زبان خود را دور دهان بچرخانیم، کمی درنگ کنیم و در اثراتی که سخن ما می تواند داشته باشد، به نیکی اندیشه کنیم تا فردی را آزرده نکند یا حقی ضایع نشود.

گناهی نابخشودنی

ضایع کردن حقوق مردم، گناهی نابخشودنی است و تا آن ها راضی نشوند، خدا هم انسان را نخواهد بخشید. به قول مشهور، همه می دانندکه خداوند بخشنده و مهربان است و بارها و بارها گناه بندگانش را می بخشد و نادیده می گیرد اما زمانی که پای حق الناس درمیان باشد، تا جلب رضایت مردم، بخششی در کار نخواهد بود. خارج شدن از دین مردم و جلب رضایت آن ها، همیشه هم کار آسانی نیست؛ زیرا در مواقع بسیاری ممکن است اصلا جبران پذیر نباشد. اگر کلام ما آبروی فردی را ببرد یا حقوق مادی او را به گونه ای ضایع کند که آرامش زندگی یا سلامتی اش به خطر بیفتد، این ها موضوعات مهمی هستندکه شاید هرگز جبران پذیر نباشد و تنها با گذشت کردن و فداکاری دیگران، بتوان از آن عبور کرد که بی شک کاری مشکل و در برخی مواقع حتی غیرممکن است. پس قبل از هر کاری، مراقبت و وسواس داشتن درباره آنچه بر زبان جاری می‌کنیم یا آنچه انجام می دهیم، اهمیت دارد تا براساس آن از وقوع امری که ما را زیر دین دیگران می برد، در امان باشیم؛ به خصوص افرادی که مصالح و منافع عموم مردم در اختیار آن هاست، باید بیشتر مراقبت کنند؛ مدبری که بیت المال را در اختیار دارد، استاد یا معلمی که بخش عظیمی از زمان، آموزش و آینده فرزندان مردم به نحوه عملکرد او بستگی دارد و خلاصه هر فردی در هر مقام و جایگاه، باید در این مسیر به صورت ویژه از خود مراقبت کند.

برای آن هایی که اعتقاد ندارند

عده ای هستندکه شاید به زبان نیاورند اما در دل و قلبشان و در رفتار و گفتارشان به آنچه ذکر شد، اعتقادی ندارند؛ همان از خدایی خبرانی که حقوق مردم را ضایع می کنند، بیت المال را کابین زنانشان می کنند، به کارگران و زیردستان ستم می کنند، غش در معامله می کنند، قاچاق و کم فروشی می کنند، رباخوارند یا زبان برنده و تیزی دارند که هیچ کسی از دست و زبان آن ها در امان نباشد و در خیال خام خود می پندارند همیشه خر مراد را سوار هستند و به هرگونه ای که دلشان خواست، می توانند زندگی کنند. اینان بی شک روزی پاسخ غفلت، نافرمانی و دهن کجی خود به قوانین الهی و حق و سهم مردم را خواهند گرفت. اگر انسان به خود نیاید و بر خویشتن نظارت و کنترل دقیق و جدی نداشته باشد، در سنین بالاتر که غبار اسب جوانی بر زمین می نشیند و آدمی دیگر سرمست و قدرتمند در زمین راه نمی رود، به یک باره به خود خواهد آمد و خواهد دید که پشت سرش مردمان بسیاری را آزرده با حق و سهمشان را به یغما برده یا ضایع کرده است و دیگر نه فرصت و امکاناتی برای جبران دارد نه حتی امکان آن وجود دارد. چه بسیار افرادی که از دنیا می روند و دین مردم را برگردن دارند و هیچ کسی از بازماندگان به یادشان نیست یا حتی برای آرامش و آموزش آن ها اقدامی نمی کند. پس تا هستید، از خودتان مراقب کنید!

آخرین روزهای ماه قمری

اعمالی که ماسلمسانان در روزهای مختلف ماه انجام می دهیم، براساس ماه های قمری است و تقویم شیعی نیز بر اعمال دیگری تأکید می کند، یا توجیه به این دو ملاحظه، خوب است بدانیم عموما اعمالی برای هرماه وجود دارد، اعمالی برای اول هر ماه، وسط هر ماه و آخر هر ماه و اعمالی نیز برای پنجشنبه ها و جمعه ها در هر ماه ذکر شده و به غیر از اعمال عمومی برای هر ماه اعمال دیگری نیز به طور خاص درنظر گرفته شده است. در روزهای پایانی ماه جمادی الثانی قرار داریم و می خواهیم برای روزهای پرپرکت ماه رجب خود را آماده کنیم.

اگر ماه جمادی الثانی بیست و نه روزه باشد، از اذان مغرب (غروب خورشید)، بیست و هشتم ماه جمادی الثانی تا اذان صبح بیست و نهم این ماه راسب آخر ماه جمادی الثانی می گویند و اگر ماه جمادی الثانی سی روزه باشد، از اذان مغرب (غروب خورشید)، بیست و نهم ماه جمادی الثانی تا اذان صبح سی ام این ماه را شب آخر ماه جمادی الثانی می نامند.

در ماه جمادی الثانی حوادث تاریخی و مذهبی فراوانی روی داده است. جُمادی الثانی یا جُمادی الاخر از ماه های سال قمری است، به گفته علی بن حسین مسعودی، تاریخ نگار قرن چهارم قمری، این ماه را از آن رو جمادی نامیده اند که در زمان نام گذاری، آب در این ماه منجمد بوده است. گفته شده نام گذاری این ماه در زمان کلاب بن مره، جد پنجم پیامبر اکرم (ص)، در سال ۲۱۲ میلادی بوده است. در کتاب شریف «مفاتیح الجنان» شیخ عباس قمی به نقل از سید بن طاووس درباره اعمال این ماه موارد متعددی ذکر شده است. روزهای آینده آخرین روزهای این ماه است و هنوز فرصت برای به جای آوردن اعمال ویژه این ماه وجود دارد. یکی از اعمال مهم ذکر شده برای این ماه بعد از زیارت حضرت صدیقه کبری (ع)، خواندن نمازی است که در ادامه چگونگی انجام آن شرح داده شده است.

نماز چهار رکعتی:

این نماز در واقع دوتا دور رکعتی است که بعد از هر دور رکعت سلام می دهیم.

ترتیب نماز

- ♦ **رکعت اول:** سوره حمد + **آیت الکرسی** + **۲۵ سوره قدر** ♦
- ♦ **رکعت دوم:** سوره حمد + **سوره تکاثر** + **۲۰ سوره توحید** ♦
- ♦ **رکعت سوم:** سوره حمد + **سوره کافرون** + **۲۵ سوره فلق** ♦
- ♦ **رکعت چهارم:** سوره حمد + **سوره نصر** + **۲۵ سوره ناس** ♦

اعمال پس از نماز:

- ♦ **۷۰ مرتبه سبحان... و الحمد لله و لا اله الا... و... اکبر** ♦
- ♦ **۷۰ مرتبه صلوات بر حضرت محمد (ص) و آل محمد (ص)** ♦
- ♦ **۳ مرتبه... ام غفر للمؤمنین و المؤمنات** ♦

سپس سر به سجده بگذارد و سه مرتبه بگوید:

- ♦ **یا حی و یا قیوم یا ذا الجلال و الاکرام** ♦
 - ♦ **یا ا... و یا رحمان و یا رحیم یا ارحم الراحمین** ♦
- و بعد هرچه از خدا می خواهید، درخواست کنید.

شاهوار نیوز
شماره ۲۶۶
دعای ۱۹
۱۳۹۷
۳۱ شهریور

۱۴

بر اساس گفتار بزرگان، تنبلی یکی از موانع بزرگ رسیدن به عمل صالح است

تن آسایی و کاهلی را دور کن

حمیده ذاکری| بیشتر ما صبح که از خواب برمی خیزیم تا کار روزانه را شروع کنیم، بی روحیه و کسل هستیم. اگر با خودمان روراست باشیم، اعتراف می کنیم که اگر برخی نیازها نبود، اصلا از تخت بیرون نمی آمدیم و دوست نداشتیم روز را به این زودی شروع کنیم. در دیگرکارها نیز همین طور هستیم. ما انسان ها ماشین ها را اختراع کردیم تا به جای ما کار کنند و با این همه ماشین و وسیله جدید، باز هم به دنبال راهی هستیم که تا می توانیم کمتر انرژی مان را صرف کنیم. همه این ها از واقعیتی تلخ در ما خبر می دهند؛ اینکه اگر خودمان را درست تربیت نکنیم، تنبلی زمین گیرمان خواهد کرد؛ به خصوص در زندگی مدرن که زمان زیادی برای تنبلی و بیکاری بودن در اختیار داریم، درحالی که هرچه در تاریخ به عقب برویم، این نشان های تنبلی و کسالت را در بین مردم کمتر می بینیم. متأسفانه سازوکارهای روانی ما برای خشنودی آتی، بسیار قوی تر از سازوکارهای ما برای خشنودی در آینده هستند. به همین دلیل خواب صبحگاهی را به موفقیت تحصیلی در چند سال بعد ترجیح می دهیم. با این توضیحات، می توانیم به اهمیت تقویت تلاش و پرهیز از تنبلی پی ببریم؛ موضوعی که در آموزه های اسلامی هم به آن پرداخته شده و تنبلی دشمن آدمی و مانعی برای عمل صالح معرفی شده است. برای شناخت بیشتر این دشمن و موانعش از منبرهای مشهور کمک گرفته ایم.

تنبلی، دشمن درونی انسان

در اسلام زندگی بدون مبارزه، زندگی را کد، زندگی ساکن، زندگی بی تحرک و زندگی بی جوشش که اراده و عزم انسانی در آن نباشد، زندگی مطلوبی نیست و انسان را به آرمان های انسانی و اسلامی نمی رساند... یکی از بدترین دشمن های انسان که از درون خود او سرمشأ می گیرد، تنبلی و بیکاری و تن به کار ندادن و دل به کار ندادن است. باید با این دشمن مبارزه کرد. اگر با این دشمن مبارزه کردید و توانستید بر او فائق بیایید، آن گاه اگر دشمن خارجی هم به کشور شما حمله کرد، می توانید بر او نیز فائق بیایید. اگر انسان بر تنبلی خود غلبه پیدا نکند و تنبلی بر انسان حاکم بشود، در هر میدانی که وظیفه او را فرا بخواند، انسان در آن میدان حاضر نخواهد شد. پس اولین دشمن انسان، تنبلی و راحت طلبی است. آن کسی که تن به درس، تن به کار، تن به عبادت، تن به وظایف گوناگون خانوادگی و اجتماعی نمی دهد و تسلیم تنبلی می شود، نمی تواند ادعا کند که اگر دشمن او را از بیرون تهدید کند، خواهد توانست بر آن دشمن پیروز شود.

بیانات رهبر معظم انقلاب، ۱۳۸۲/۸/۲۶

تنبلی، مانع عمل صالح است

امام صادق (ع) فرمودند: «از دو خصوصیت و خصلت بپرهیز؛ یکی بی حوصله شدن و دیگری تنبلی» (بحارالأنوار، ۲/۱۵۹۷۳). «ضجر» به معنای دل تنگ شدن و ملول شدن و بی حوصله شدن است. انسان یک وقتی از یک وضعیتی، از یک حادثه ای مثلا- باز وضع مزاجی خودش، باز کاری که به عهده او هست- ملول می شود، دل تنگ می شود، می فرماید مراقب باش دچار این دل تنگی نشوی، دچار این ملالت نشوی، دچار این کم حوصلگی نشوی. کم حوصلگی، این ضجر است. «کسل» عبارت است از تنبلی، یک کاری را انسان تأخیر بیندازد به خاطر تنبلی، مطالعهای دارد، کاری دارد، دنبال گیری ای دارد، تنبلی کند و این کار را نکند. می فرمایند از این دو چیز بپرهیز کن... این دو خصوصیت، دو خصوصیتی است که یک انسان را از عمل- که عمل در اسلام فوق العاده مورد اهمیت است- بازمی دارد؛ از عمل صالح که عدل ایمان است، شهادت قرآن ملاحظه می کنید عدل ایمان، عمل صالح است. عمل صالح هم خب کار است دیگر، عمل است، تحرک است، فعالیت است. اگر ضجر بود یا اگر کسل بود، انسان این عمل صالح را انجام نمی دهد.

بیانات رهبر معظم انقلاب، ۱۳۹۵/۹/۱۶

خدا انسان پر خور و پر خواب را دوست ندارد

روایتی هست که انصافا کمرشکن است. این روایت هم نبوی است و هم علوی. علاوه بر اینکه از پیغمبر اکرم (ص) است، از ائمه طاهرین (ع) نقل شده و قدسی هم هست. حضرت موسی (ع) از خدا سؤال کرد که خدایا، مبعوض ترین فرد پیش تو چه کسی است؟ فرمود: «آن کسی که از اول شب تا صبح می خوابد و به فکر آخرتش نیست و نماز شب در زندگی او نیست و راز و نیاز با خدا در زندگی او نیست.» علاوه بر این، در روز هم بیکار و تنبل است و پر خواب و پر خور است. پیغمبر اکرم (ص) و ائمه طاهرین (ع) فرموده اند «بطل باللیل»، بلکه فرموده اند «جیفه باللیل»، جیفه یعنی میته. خداوند می فرماید کسی که از اول شب تا صبح بخوابد و به فکر من نباشد و نماز شب و راز و نیاز با من نداشته باشد، انسان نیست، بلکه میته است و فقط به صورت انسان است. یعنی نزد من به اندازه میته پیش شما مبعوض است، همه و به خصوص جوان ها نباید از این روایت بگذرند.

پایگاه اطلاع رسانی آیت... مظاهری

تنبلی از بین برنده فرصت هاست

برای از دست دادن فرصت ها و ضایع کردن عمر یک اقدام کافی است؛ اینکه تنبلی کنیم. ولی برای مفید بودن عمر هزاران تلاش لازم است و باید هنر های فراوان داشته باشیم، یکی از ویژگی های زندگی بهتر این است که آدم زندگی پرتلاش تری داشته باشد؛ زندگی ای که در آن استراحت زیادی، کمتر دیده می شود. البته معلوم است که انسان گاهی از کار خسته می شود، لذا برای اوقاتی که انسان خسته می شود، در روایات ما چند پیشنهاد وجود دارد. یکی اینکه سفارش شده است به باغ و سبزه زار بروید و از شهر بیرون بروید و به سبزه ها نگاه کنید و خستگی خودتان را برطرف کنید. و سفارش شده است که حتما از اوقات فراغت و لذت های خودتان استفاده کنید تا وقتی به متن زندگی برمی گردید، بتوانید با قدرت بیشتری زندگی کنید. همه این سفارش ها هست، ولی به پرکاری هم سفارش شده و از تنبلی و بیکاری نهی شده است. رفتن به سراغ کار در صبح زود هم سفارش شده است.

پایگاه اطلاع رسانی حجت الاسلام و المسلمین پناهیان

تنبلی مانع ادای حق است

از جمله هشدارهایی که در فرهنگ دینی بسیار به چشم می خورد و مسلمانان را درباره آن بیدارباش داده اند، موضوع تنبلی و تن پروری و بی حوصلگی و کوتاهی در کار است. واژه هایی مانند کسل، ضجر و توانی، یعنی تنبلی و بی حوصلگی و سستی، دربردارنده این صفت ناپسند و نکوهش شده است. در ادامه این حدیث را مرور می کنیم.

- امام صادق (ع) فرموده اند: «إِيَّاكَ وَ الْكَسْلَ وَ الطَّبْجَرَ فَأَنْتَهُمَا يَمْتَنِعَاكَ مِنْ حَقِّكَ مِنَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ، از تنبلی و بی حوصلگی بپرهیز؛ زیرا این دو خصلت تو را از بهره دنیا و آخرت بازمی دارند.»
- حضرت علی (ع) نیز می فرمایند: «مَنْ سَبَّ الْجَزْمَانَ الْقَوَّانِي، یکی از عوامل محرومیت، سبستی (در کار) است.»
- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَ الْحَزَنِ وَ الْعَجْزِ وَ الْكُسَلِ، بار خدایا! من از غم و اندوه و ناتوانی و تنبلی به تو پناه می یرم.»

باید کار کنیم؛ کار شایسته

شعری منسوب به امیرالمؤمنین علی (ع) است. در آنجا هست که می فرمایند: چه چیز جوان را به سقوط می کشاند؛ سقوط حساسی؟ می فرماید بطالت و مخصوصا اگر این تنبلی و این بیکاری و پول داری هم با آن باشد. اگر علاوه بر این تجمل گرا هم باشد، آن گاه این سه که با هم جمع می شود، انسان را به سقوط می کشاند و مفسده دار می شود. هم خودش فاسد است و هم مفسد است. همه ما باید فعال باشیم؛ هم برای دنیا و هم برای آخرت. ششصد جادر قرآن این جمله آمده که: «الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ»، رستگاری برای آن است که زیرینا مؤمن و اسلام و روینا فعال و آن هم عمل صالح و شایسته باشد. معمولا مفسرین این ششصد آیه را معنا کرده اند که یعنی آن کسانی که نماز می خوانند و روزه می گیرند و خمس می دهند و زکات می دهند و حج می روند و جهاد می روند و امر به معروف و نهی از منکر می کنند، معمولا مفسرین به فروغ الدین معنا می کنند. اما این یک اشتباه است. فقط این نیست، «الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ» معنایش این است که هم عبادت برای آخرت و هم فعالیت برای دنیا. لذا ثواب جهاد را هم دارد. پایگاه اطلاع رسانی آیت... مظاهری